

hvg rangsor

FELSŐFOK | Végtelen
lehetőségek

TANULÁS | Előny
a bérben

DIPLOMA 2019

Ára: 2500 Ft

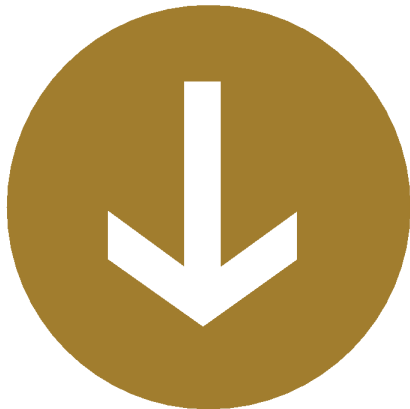
hvg RANGSOR

FŐISKOLÁK ÉS EGYETEMEK RANGSORA

226 581

forint a bruttó
pályakezdő-átlagfizetés
a képzésterületen

BÖLCÉSJKÉPZÉS

„AZT AZ EGÉSZ KULTÚRÁNK FOGJA MEGSÍNYLENI, HA A BÖLCÉSZZETTUDOMÁNYOK HÁTTÉRBE SZORULNAK”

A bölcsészképzésnek van jövője – mondja **GYENGE ZOLTÁN**, a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának dékánja, ugyanakkor megkérdőjelezi, hogy „tényleg érdemes-e olyan jellegű bölcsészképzéseket fönntartani, amelyek nem igazán kvalifikáltak”.

HVG: Az idei felvételi ponthatárok értékelésekor kormánypárti médiumok nagy örömmel konstatálták, hogy végre megértették a diákok az idők szavát, és nem akar már mindenki elméleti bölcsész lenni. Ön szerint is jó hír a jelentkezők számának csökkenése?

GY. Z.: Nálunk, legalábbis a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karán egészen mást mutatnak a számok, itt körülbelül 10 százalékkal emelkedett a jelentkezők és beiratkozottak száma. Több szempontból is nagyon káros a bölcsészképzésről szóló közbeszéd. A bölcsészképzésnek igenis megvan a helye és a szerepe a magyar felsőoktatásban. A magyar kultúra nélkül

nem létezik. A bölcsészképzés ráadásul meglehetősen rugalmas, nagyon jól konvertálható tudást ad. Lehet, hogy valaki elvégzi az egyik bölcsész szakot, de nem feltétlenül azon a területen helyezkedik el, hanem mondjuk a médiában, vagy éppen kiváló projektmenedzser lesz, mint az egyik filozófia szakos hallgatóm. A bölcsészképzésnek igenis van jövője, és mi mindent meg is teszünk Szegeden azért, hogy ezt mind szélesebb körben elmondjuk. És a számok sem igazolják azt, hogy a bölcsészképzés valamiféle búsongó merengők helye lenne, hiszen az ott végzetek elhelyezkedési lehetősége lényegesen jobb, mint akár bizonyos természettudományi szakokon tanulóké.

HVG: Úgy tűnik, mindez még az oktatásirányítás számára sem evidens: Klinghammer István felsőoktatási államtitkárként beszélt arról pár éve, hogy a bölcsészet, a kultúra az emberek szórakoztatására való, nem termel értéket.

GY. Z.: A XIX. századi gondolkodó, Friedrich-Wilhelm-Joseph Schelling mondta azt, hogy esetleg eljön az a kor, amikor az emberek a szellemi teljesítményt találmányokra fogják fordítani, s szerinte ez az új barbarizmus korszaka. Persze teljesen igaza van Klinghammernek abban, hogy a bölcsészet gyönyörködtet, szépséget ad. Ugyanis ha csak és kizárólag technikai dolgokra figyelünk, és csak azokkal foglalkozunk, akkor egész egyszerűen sok minden kivész az emberi

TURY GERELY

**KÁROLI GÁSPÁR
REFORMÁTUS EGYETEM**
Bölcsészettudományi Kar
<http://www.kre.hu/felveteli>

Tanulmányok

A Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának képzési spektruma az elmúlt években jelentősen kibővült. A bölcsészképzés iránt érdeklődőknek kínált BA szakjaink: anglisztika, germanisztika (német szakirány, néderlandisztika szakirány), keleti nyelvek és kultúrák (japán szakirány), magyar, pszichológia, szabad bölcsészet és történelem. Az alapfokozatot szerzettek diszciplináris szakjainkon és szakirányú továbbképzéseinken tanulhatnak tovább.

Iskolai tanulássegítés

A Benda Kálmán Bölcsész- és Társadalomtudományi Szakollégiumban rendkívül színvonalas lakhatási körülmények és a kar kiemelkedő tudású oktatói várják a normál egyetemi curriculumon felül is érdeklődő hallgatókat. **Ösztöndíj-lehetőségek:** Károli-ösztöndíj, Károli Kiválósági Ösztöndíj

Elhelyezkedési esélyek

Munkáltatói vélemények a karról: A DPR-eredményekből kiderül, hogy a megkérdezett cégek 92 százaléka szívesen foglalkoztatna KRE-BTK-n végzett hallgatót.

10 328

az első helyen
jelentkező diákok száma a
bölcész képzésterületre
2018-ban

7162

a felvett diákok száma
a bölcész képzésterületre
2018-ban, ami az első helyen
jelentkezettek számának
69 százaléka

„OLYASMIT AKARTAM TANULNI, AMI ÉRDEKEL”

CSEH MÁRTON történelem alapszakon végzett a Károli
Gáspár Református Egyetemen

HVG: Hogyan talált rá erre a képzésre?

CS. M.: A történelem volt az egyetlen tárgy, ami a gimnázium négy éve alatt végig érdekelt, ezért választottam ezt a szakot. Kevésbé foglalkoztatott, hogy mit tudok majd kezdeni ilyen diplomával, mindenképpen olyasmit akartam tanulni, ami érdekel.

HVG: Mennyire volt elégedett a tananyaggal, az oktatás minőségével?

CS. M.: Ez utóbbi nagyban függ az előadótól, és attól, hogy a diákok mi érdekli. Azt sajnáltam, hogy csak 1960-ig mentünk el, az azt követő időszakokkal már nem foglalkoztunk. Ennek, amellet, hogy nem maradt rá idő, az is oka lehet, hogy a Kádár-korszakot és a rendszerváltást még nehéz lehet objektíven tanítani. Csalódás volt számomra, hogy a minorként a második évtől választott politika specializáción sem azt tanultuk, amire a csoportársaimmal számítottunk. Érdekes volt az anyag, de abban bízunk, hogy akár aktuális történéseket

is megvitatunk majd, ilyenre azonban nem volt példa.

HVG: Milyennek találta az egyetemi életet?

CS. M.: A testvérem a Műegyetemen, informatika szakon végzett, így jól látom, mekkora különbség van a két képzés között. Neki folyamatosan tanulnia kellett, míg nekünk sokkal több szabadidőnk maradt. Persze készülni kell előadásokra, beadandókra és a vizsgaidőszakra, de a történelem alapszakot sokkal inkább szemléletformálásnak írnám le: nagyobb rálátásunk van a világban zajló eseményekre, a politikára, mint annak, aki kevésbé ismeri a történelmet.

HVG: Mik a tervei?

CS. M.: Ahogy elvégeztem az egyetemet, rögtön találtam állást a honvédségnél. A hadsírosokkal dolgozom, hetente általában két napot levéltározunk első és főleg második világháborús hősi halottakat kutatva, egy na-

TURY GERGELY

pot pedig Pest megyei temetőben töltünk, sírokat, emlékműveket keresünk. Ez a munka decemberig tart, de nem hajtok másik állásért, mert vissza akarok menni tanulni. A diplomám önmagában nem ér túl sokat, legfeljebb olyan pozícióba lehet vele bekerülni, amelyhez csak azért szükséges ilyen végzettség, hogy a munkáltató lássa: akit felvenni készül, elég értelmes és tanítható. Ezért tervezem, hogy mesterképzésen folytatom, de valamilyen specializációt keresek, akár a politológiát. Még képlékeny, hogy mit is akarok, de nem aggódom, hogy később nem lesz munkám.

létezésből. Unalmassá válik. Elképzelhetjük az életünket irodalom, színház, zene nélkül, mondván: mind-mind felesleges. De ezek nélkül az életünk unalmas, sórtlan és sivár lenne. Azt az egész kultúránk fogja megsínyleni, ha a bölcészettudományok háttérbe szorulnak vagy feleslegessé válnak.

HVG: A most pályaválasztás előtt álló diákoknak mégiscsak az a legfőbb céljuk, hogy jó állást találjanak, és lehetőleg magas fizetéssel. Ebből a szempontból milyen választás a bölcészet?

GY. Z.: Mivel én jogász végzettségű vagyok, ismerem a terület másik oldalát is. A közelmúltban beszélgettem az egyik – egyébként nem magyar – piaci szereplővel, aki azt kérte tőlem, hozzak neki egy bölcészt, mert az tud nyelvet, el tudja olvasni az utasításokat, és meg is tudja azokat érteni, képes szépen fogalmazni, minden mást megtanított neki egy év alatt. Igen-

is vannak, akik úgy gondolkoznak a bölcészetről, hogy ő az, akit rugalmasan lehet átállítani a különböző feladatokra. A jelenlegi trendek alapján a most létező szakmák jelentős része 15 éven belül eltűnik, vagyis nagyon nehéz megjósolni azt, hogy mire lesz szükség. Alkalmazkodási képesség – ez most az egyetlen kulcsszó. És ez az, ami megvan a bölcészekben, amellet, hogy gyönyörködtetni is képesek. Annak, aki magas szinten akar nyelveket tanulni, meg akarja ismerni valamelyik kultúrát, kritikus gondolkodó akar lenni, annak mindenképpen a bölcészeten van a helye.

HVG: A bölcészé képzés ellen folyó hangulat-keltésnek vannak érezhető hatásai?

GY. Z.: Igen. A rendszerváltás után volt egy boom, amikor nagy volt az érdeklődés a bölcészettudomány iránt. Aztán ez szép lassan kezdett lecsengeni. A bölcészettel szembeni ózzkodás

amúgy gyakorlatilag már a kilencvenes évektől kezdve megindult, azóta folyamatosan gyorsult. Ez egyébként világtendencia, megfigyelhető Európában és az Egyesült Államokban is. Nem vagyok túl optimista, azt hiszem, ez a tendencia nem csökkenni, hanem erősödni fog.

HVG: Nem vitás, hogy szükség van bölcészetkarokra, van is rájuk igény, a kérdés, hogy kell-e ennyi szak?

GY. Z.: Ez teljesen jogos kérdés, szerintem nem. Magyarországon teljesen széttagolt a felsőoktatás, és ez nem segíti a minőséget. Nagyon határozottan és keményen minőségpárti vagyok, ez alapján nézném meg, hogy egy-egy intézményre, egy-egy szakra szükség van-e. Ebben egyébként a Magyar Akkreditációs Bizottság is vállal némi szerepet, de valószínűleg ennél sokkal határozottabb lépésekre lenne szükség. Nemzetközi viszonylatban például elképzelhe-

4%

a pályakezdeők
munkanélküliségi aránya
a képzésterületen

21

oktató intézmény
a képzésterületen

„ITT AZ ELMÉLET DOMINÁL”

Filmes szakirányon tanul **GYŐRI-DRAHOS MARTIN**, az ELTE Bölcsészettudományi Kar szabad bölcsész szakos hallgatója.

„Ha akartak se tudtak volna lebeszélni a bölcsészkarról” – meséli Győri-Drahos Martin. Nem sokat hezitált a felvételinél, ugyanis gyermekkor óta a filmek kötik le, a vonzalom pedig töretlenül megmaradt. „Komolyan veszem, és alázattal állok a szakmához. Népszerű és keresett szakirány a filmes, néhányan azt gondolják, filmet nézni nem túl nehéz. De ez ekkora mennyiségnél már kihívás. Ami másoknak szórakozás, az nekünk komoly szakma és munka. Jó, ha valaki hasonló felfogással érkezik ide, mert ez nem hagyja elkenyelmesezni.” Korábban próbálkozott rendezéssel is, de igazán a filmkritikák kötik le. Jelenleg gyakornok két lapnál is, a jövőben pedig szívesen folytatná a karrierjét ezen a területen. „Színházi stúdiókat is hallgatók, azt is szeretem a filmek mellett, s egy

félévet voltam az Erasmus-program keretében Hollandiában is.” A szaktól azt kapta, amit szeretett volna, de ehhez az is hozzájárult, hogy tudta, mire készül. „Ez tudományegyetem, itt az elmélet dominál. Belekóstolunk a filmkészítésbe, de a mi asztalunk főleg az elemzés. Jelenleg jobban érdekel a tudományos és elméleti része, ezért is szeretnék maradni és még tanulni. Fontosnak tartom, hogy az elmélet és a gyakorlat kapcsolatát megtaláljuk.” Örül, hogy a fővárosban minden napra jut forgatás. „Még szerencse, hogy Budapest ilyen szempontból a filmzés fővárosa. Rengeteg produkció készül itt, ami nemcsak a statisztáknak vagy végző soron a kritikusoknak ad munkát, de az itt dolgozó producereket, operatőröket és egyéb más filmes szakmában dolgozókat is felszívja.”

TURDY GERGELY

Véleménye szerint bölcsészdiplomával is lehet valaki ugyanolyan sikeres, mint mérnöki-vel. Ehhez persze az kell, hogy valaki komolyan vegye a tanulmányait, és ne hanyagolja el az egyetemet. Mert bár itt kisebb a lemorzsolódás esélye, az ilyen hozzáállás később, így vagy úgy, de visszaüt.

tetlen olyan tanszék, ahol PhD-t szerzett oktatóból ne lenne legalább öt. Azt mindenképpen érdemes lenne megnézni, hogy tényleg érdemes-e olyan jellegű bölcsészképzéseket fönntartani, amelyek nem igazán kvalifikáltak. Szokták azt mondani, hogy ma gyakorlatilag szinte minden nagyobb községben van már fő-

iskola, erre biztosan nincs szükség. Az is probléma, hogy rettentő sok szak és specializáció létezik. Tehát még a bölcsészeten belül is nagyon-nagyon széttagolt a képzés, ami nyilvánvalóan nem lehet így tovább, főleg akkor nem, amikor a hallgatói létszám csökken. Az, hogy nálunk emelkedett a diákok száma, az tulajdonképpen nagyon-nagyon megfeszített munka eredménye. De később a magyar hallgatói létszám csökkenni fog, mert a demográfiai adatok ezt igazolják. Azt sem hiszem, hogy létezhet ma olyan minőségi bölcsész- vagy bármilyen más képzés, amelyik ne nyitna a nemzetközi szint felé. Lefordítva: idegen nyelven kell tudni oktatni. Azok az intézmények, ahol ezt nem tudják lehetővé tenni, a perifériára fognak szorulni.

HVG: Kinek való ön szerint a bölcsészképzés?

GY. Z.: Azt hiszem, mindazoknak, akik nyitottan akarnak létezni ebben a világban, kritikusan gondolkodnak, és tudják, hogy a képzés nem ér véget az írni-olvasni tudásnál.

HVG: Ilyen demográfiai viszonyok, s az emberi munka helyét átvevő robotok „fenyegetése” mellett milyen jövő előtt áll a bölcsészképzés?

GY. Z.: Ez most lehet, hogy furcsán hangzik,

de egyre nagyobbak látom a szerepét. Az emberiség rövid története című, a világon mindenhol roppant népszerű könyvében Yuval Harari leírja, hogy szinte pillanatokon belül mindenhol mindent az algoritmusok fognak irányítani. Ő ezzel együtt azt is vizionálja, hogy óriási munkanélküliség lesz, megjelenik a „felesleges ember”, aki már nem kell, mert mindent a robotok és a számítógépek fognak irányítani. De ha megnézzük például a Szilícium-völgyben, mostanság több állást hirdetnek bölcsész- és társadalomtudományi szakon végzetetteknek, mint informatikusoknak, azon egyszerű oknál fogva, hogy az informatikai programozás jelentős részét már számítógépek végzik. Am bölcsészre vagy a társadalomtudásra van szükség ahhoz, hogy ezeket eladják, és kitalálják, mitől jó ez, miért kellene megvenni, mire lehet alkalmazni. Az előző rektorunk lézerfizikus volt, és vele beszélgettem arról, hogy a lézer hogyan működik, mire képes, mert ezt ő tudja megmondani. De hogy mire használjuk, ahhoz bölcsész kell. Mert a lézer nagyon sok jó dologra használható, de lehet vele ölni is. Viszont ha nem tudunk eligazodni a jó és a rossz, a szép és a nem szép kategóriája között, akkor el fogunk tévedni. Hiába leszünk technikailag roppantmód fejlettek.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
Bölcsészettudományi Kar
btk.pte.hu/fejelvelizoknek

Tanulmányok
Mit kaphat egy bölcsész Pécsen?
Egy közösséget, amelyben otthonra talál. Egy olyan emberi és szellemi közeget, ahol nemcsak életre szóló barátságok köttetnek, hanem olyan szoros emberi és szakmai szálak kötik össze a pécsi bölcsészkar közösségét, amelyek megkönnyítik a mindennapokat, emelik az oktatás színvonalát, és elősegítik a karrierépítést és a munkaerőpiaci helytállást. A nálunk végzett hallgatóknak nem csupán Pécs kulturális sokszínűsége jelent maradandó élményt, hanem a kötetlen hangulatú oktatás, a személyes kapcsolatok révén megszerzhető minőségi tudás, a kiscsoportos foglalkozások és a mindent átható emberiség, sokszínűség.
Bölcsészettudományi, társadalomtudományi és osztatlan tanári szakjainkra várjuk a leendő pécsi bölcsészeket!
PTE BTK – JÓT, EGYÜTT, SZABADON.